

PATENTBESVÄRSRÄTTENS DOM

meddelad i Stockholm den 13 mars 2015

PARTER

Klagande

Plastinject AB, 556174-5364

Box 152, 334 23 Anderstorp

Ombud: Camilla Nilsson

Patentbyrå Wallengren AB, Box 116, 331 21 Värnamo

Motpart

Lindab AB, 556068-2022

269 82 Båstad

Ombud: Robert Holmgren

Zacco Sweden AB, Box 5581, 114 85 Stockholm

SAKEN

Upphävande av patent på anordning för avskiljning av fasta materialpartiklar från ett vätskeflöde i ett stuprör

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Patent- och registreringsverkets (PRV) beslut den 23 mars 2012 att avslå invändningen mot patent nr 0701403-8, se bilaga 1

DOMSLUT

Patentbesvärsrätten avslår överklagandet.

EE

Postadress	Besöksadress	Telefon	Fax	Org.nr
Box 24160	Karlavägen 108	08-450 39 00	08-783 76 37	202100-3971
104 51 Stockholm				

REDOGÖRELSE FÖR SAKEN OCH FRAMSTÄLLDA YRKANDEN M.M.

Sedan Lindab AB erhållit patent på ”Anordning för avskiljning av fasta materialpartiklar från ett vätskeflöde i ett stuprör” invände Plastinject AB och Inon AB mot patentet. Invändarna hänvisade sammantaget till teknik känd genom dokumenten SE 514729 C2 (D1), US 2494780 A (D2), US 6497816 B2 (D3), SE 501869 C2 (D4) och US 6263618 B1 (D5). PRV avslog genom det överklagade beslutet invändningarna med motiveringen att uppfinningen är ny och har uppfinningshöjd, att patentkraven är tillräckligt tydliga och att vad som anges i patentet har stöd i grundhandlingarna.

Plastinject AB har överklagat PRV:s beslut.

Uppfinningen

Av patentets beskrivning framgår bland annat följande om uppfinningen och dess bakgrundsteknik.

Uppfinningen avser en anordning för avskiljning av fasta materialpartiklar från ett vätskeflöde i ett stuprör.

I US 4472274 A beskrivs en anordning för skräpavskiljning vid stuprör. Anordningen är så utformad att utförelse av materialpartiklar från anordningens kammare sker på ett otillfredsställande sätt genom att gallrets ribbor ligger vinkelrätt mot dess lutningsriktning. En ytterligare nackdel med anordningen är att utloppsöppningen är placerad i gallrets plan vilket innebär att skräpavskiljningsanordningen får problem med vattenläckage utanpå densamma.

I SE 501869 C2 beskrivs en avskiljningsanordning vid stuprör. Denna avskiljningsanordning, som innefattar en kammare med en utloppsöppning, är avsedd att placeras i ett vertikalt orienterat rör för att där avskilja fasta materialpartiklar från ett vätskeflöde. En nackdel med denna anordning är att gallrets utformning bidrar till att vätska som strömmar genom avskiljningsanordningen lätt kan rinna över utloppsöppningens nedre kant.

Ett ändamål med uppfinningen är att åstadkomma en anordning där ovan nämnda problem är undanröjda. Ytterligare ändamål med uppfinningen är att åstadkomma en anordning som på ett enkelt sätt undviker att smuts och skräp fastnar i anordningen, som är kostnadseffektiv jämfört med traditionell teknik och som är enkel att konstruera varvid kostnad och tid kan optimeras.

Fördelar som uppnås med uppfinningen är att materialpartiklar, såsom t.ex. smuts, löv etc., avskiljs från vätskan på ett effektivt sätt vid passage av vätskan genom anordningen och att materialpartiklar som transporteras av och med vätskan inte ansamlas eller fastnar i anordningen.

Yrkanden

Plastinject AB har i Patentbesvärsträtten yrkat att patentet ska upphävas.

Lindab AB har bestritt ändring och således vidhållit patentet i oförändrad omfattning. Patentets krav 1 har den lydelse som framgår av bilaga 1.

Grunder

Plastinject har i Patentbesvärsträtten vidhållit att uppfinningen enligt patentets krav 1 saknar uppfinningshöjd.

Lindab har vidhållit att uppfinningen har uppfinningshöjd.

Utveckling av talan

Plastinject har utvecklat sin talan i huvudsak enligt följande.

D1 får anses representera den teknik som kommer uppfinningen närmast, eftersom den förutom att uppvisa samtliga särdrag i ingressen till patentets krav 1 även har ribbor i ett galler vars yttre och undre ändar har en ovansida med en första sträckning, en undersida med en andra sträckning och ett yttre kantområde med en rand som har en tredje sträckning som skär de första och andra sträckningarna. Den

tredje sträckningen är också parallell med den undre vägg som sträcker sig i sidled uppåt från kanaldelens centrum i en fjärde sträckning. Det yttre kantområdet av minst en av ändarna angränsar till en yta placerad på ett yttre ändområde av utkastets undre vägg.

I det överklagade beslutet anges att D1 åtminstone uppvisar samtliga särdrag enligt ingressen till patentets krav 1 och att åtminstone de första, andra och fjärde sträckningarna kan utläsas ur figur 2.

Att dessa särdrag inte nämns särskilt i texten i D1 innebär inte att de därmed skulle vara nya, eftersom definitioner med hjälp av nya ord eller nya parametrar inte åstadkommer att en produkt blir ny.

Den tredje sträckningen sägs inte kunna utläsas ur någon figur i D1. Med tanke på att den tredje sträckningen definierar randen, d.v.s. det yttre kantområdet, på respektive ribba, mellan dess ovansida och undersida, måste envar inse att en motsvarighet även till den tredje sträckningen finns, eftersom ribborna enligt D1 är avslutade. I figur 2 i D1 finns motsvarigheten till den tredje sträckningen enligt patentets krav 1, och det framgår av samma figur att den är parallell med den sträckning som enligt patentet utgör den fjärde sträckningen. Formuleringen av patentkravet 1 utesluter inte att det skulle kunna finnas ytterligare sträckningar, som inte definieras, hos ribbornas kantområden.

Skillnaderna mellan uppfinningen och tekniken enligt D1 skulle möjligtvis kunna vara att ändarna på ribborna är fria och att de yttre kantområdena "angränsar, eller ligger an mot, till en yta placerad på yttre ändområde (11) av utkastets undre vägg (5)".

Vilket problem som löses av att ändarna är fria framgår inte av patentet. PRV konstaterar dock i sitt beslut att såväl D2 som D3 uppvisar fria ändar. Förekomsten av fria ändar är således välkänd. Att konstruktören av uppfinningen enligt patentet valt att förse gallret med fria ändar kanske bara varit en slump, ett estetiskt val eller en önskan att undvika att göra intrång i något äldre patent. Inget av dessa skäl till konstruktörens val innebär någon lösning på ett tekniskt problem och de fria ändarna bör därför inte beaktas vid bedömningen av huruvida konstruktionen enligt patentkrav 1 har uppfinningshöjd.

Vidare har uppfinningen minst en tvärgående ribba, 10 alt. 21, belägen ett kortare stycke längre bort från gallrets främre ände jämfört med anordningen enligt D1. Det är osannolikt att "partiklar" (exempelvis löv), enligt sid. 2 rad 2 i patentet, skulle bete sig på ett annorlunda sätt när de befinner sig på gallrets ovansida enbart därför att den tvärgående ribban på gallrets undersida befinner sig några centimeter längre bort från gallrets främre ände. Att förhindra partiklar från att riskera att ansamlas på den tvärgående ribbans 10/21 ovansida är alltså inte ett objektivet problem som de fria ändarna löser.

Det problem som den nära placeringen av de yttre kantområdena i förhållande till den undre väggen avser att lösa är att man vill förhindra stänk som uppstår genom att vattendroppar faller. Patenthavaren anger flera alternativ för hur nära den undre väggen som kantområdet på respektive ribba ska anordnas.

Beskrivningstexten, sid. 6 raderna 8-12, ger ett tolkningsunderlag till formuleringen i patentkravet 1. När avståndet mellan ribban och den undre väggen är så litet att en droppe samtidigt kan ha kontakt med ribbans kantparti 18 och med den undre väggens yta, kommer droppen inte att falla, och därmed orsaka oönskat stänk, utan istället rinna inåt mot kanaldelens centrum. Eftersom dropparna i detta sammanhang av naturliga skäl består av vatten, som har en icke försumbar ytspänning och därmed ger dropparna en viss storlek, följer att det inte krävs någon direkt anliggning mellan ribborna och den undre väggen. Alternativen "angränsar" och "ligger an mot" är således likvärdiga.

En fackman, som med utgångspunkt i D1, ställs inför problemet att förbättra denna konstruktion ytterligare, genom att förhindra eventuella stänk, är väl förtrogen med att vatten som faller från en högre höjd stänker mer än vatten som faller från en lägre höjd. Detta fenomen kan iakttas exempelvis vid vattenfall, och är en allmänt känd kunskap. Med tanke på att D1 talar om droppkanter, exempelvis på sidan 5, första och andra styckena, kommer fackmannen att ledas in på tankar om fallande vattendroppar, och den allmänt kända kunskapen om hur stänk från vattendroppar kan minskas kommer att leda honom till att laborera med avståndet mellan gallrets ribbor och den undre väggen. Han kommer

snabbt att komma fram till att ett kort avstånd mellan ribborna och innerväggen leder till mindre stänk. Ett extremfall är naturligtvis att sänka gallret så lågt att ribborna kommer i kontakt med den undre väggen, men likvärdiga resultat kommer att iakttas även vid de korta avstånd som nämns ovan. Således saknas uppfinningshöjd med hänvisning till D1 och fackmannens allmänna kunskaper.

Lindab har utvecklat sin talan i huvudsak enligt följande.

Lövvavskiljaren som beskrivs i D1 har ett galler 9 som saknar de fria ändarna på ribborna 10 vid sidoutkastet 4 i enlighet med patentets krav 1.

Detta innebär, tillsammans med det faktum att ett patentkravs skyddsomfång definieras av alla dess särdrag i sin helhet och inte bara av ett av dess särdrag och att ett patentkrav även ska tolkas med ledning av patentbeskrivningen, att D1 inte kan lösa det problem som uppfinningen löser, dvs. problemet att smuts och/eller partiklar som transporteras av och med vätskan ansamlas eller fastnar i anordningen. Detta förklaras åtminstone på sidan 2, raderna 4-6 i patentets beskrivning.

I och med att D1 ensamt saknar åtminstone detta särdrag, de fria ändarna, innebär detta vidare att D1 omöjligt kan anses visa eller ens indikera att fackmannen skulle kunna ta bort den tvärgående ribban 19 längst ut på gallret 9 i D1 för att försöka komma fram till lösningen enligt det beviljade patentkravet 1. I synnerhet inte eftersom den tvärgående ribban är ett nödvändigt särdrag för att lösa problemet i D1. Detta innebär utom all tvekan att den tvärgående ribban 19 i D1, vilken ribba binder ihop gallerändarna i sidled/horisontellt, utgör en oundgänglig första droppkant i D1 som behövs för att hindra läckande vatten ur utkastet 4 (i samverkan med en andra droppkant 21), men även beroende på det faktum att ribban 19 utgör en oumbärlig del av ramen som omger gallret 9 tillsammans med övre ändens 13 tvärgående ribba. Detta anges klart och tydligt i D1 på sid. 3, raderna 15-26 och sid. 4, rad 17 till sid. 5, rad 17.

I och med att uppfinningen har fria ändar på sina ribbor i gallret, bl.a. i sidled i förhållande till varandra men även relativt utkastarväggen, kan

ingen smuts eller partiklar ansamlas eller fastna då uppfinningen saknar något fysiskt hinder mellan ribborna vid dess fria ändar, såsom en horisontellt liggande hylla som den tvärgående ribban 19 i D1 de facto utgör, dvs. smuts uppifrån skulle sakta men säkert ansamlas på hyllan 19 i D1 och skulle med tiden försämra den dropp- eller stänkförminsande effekt som D1 anser vara oundgänglig.

D1 kan därför inte anses leda fackmannen till en lösning enligt uppfinningen.

Plastinject hävdar även att D1 inkluderar en tredje sträckning som ska vara parallell med den fjärde sträckningen 20, men existensen av denna tredje sträckning är en tolkningsfråga i och med att D1 inte alls visar eller ens nämner en sådan tredje sträckning.

Det framgår inte med någon som helst säkerhet att ribban 19 i D1 har någon tredje sträckning a som är parallell med den fjärde sträckningen b, dvs. utkastarväggen 5 lutning (angiven med vinkeln α i figur 2). D1 sammankopplar enbart dess vinkel α med vinkeln β för lutningen av den övre väggen 8 i D1, varvid det inte alls kan anses vara självklart att någon tredje sträckning i D1 kan vara parallell med den undre utkastarväggen 5 eller vice versa.

D1 kan därför anses sakna ytterligare ett särdrag i enlighet med det beviljade patentkravet 1, dvs. D1 saknar även en tredje sträckning som är parallell med den undre utkastarväggen.

D1 kan inte heller med avseende på avsaknaden av den tredje sträckningen anses leda fackmannen till en lösning enligt uppfinningen.

Vidare anger D1 klart och tydligt att de i gallret ingående lamellerna 10 slutar på något avstånd innanför den yttre ändkanten 15 på utkastets 4 undre vägg 5 (se sid. 4, raderna 1-2 i D1) och att det mellan gallrets yttre periferikant och insidorna på de båda sidoväggarna 6 och 7 i utkastet finns en spalt på någon eller några millimeter och att gallrets 9 undre/yttre ändområde och dess yttre ändkant 16 på motsvarande sätt är anordnade på avstånd till närbelägna partier av den undre väggen 5 samt att gallrets 9 yttre ändkant 16 befinner sig innanför den undre

väggens 5 yttre ändkant 15 (se sidan 4, raderna 22-29). Detta tydliga ställningstagande i D1 om att gallrets 9 alla delar i D1 ska befinna sig på avstånd från omkringliggande sidoytor i utkastet 4 i D1 klargörs även på sid. 5, raderna 19-31, i och med att D1 anger att det måste säkerställas en runtomliggande spalt mellan gallrets undre ände och omgivande begränsningsväggar i utkastet med hjälp av distanser 17.

Detta innebär med all tydlighet att fackmannen skulle ledas bort från uppfinningen med ledning av D1 och fackmannen skulle inte heller konfronteras med det objektiva problemet och anpassa, ändra eller modifiera D1 för att minska spalten runt dess galler 9.

D1 kan därför inte anses leda fackmannen till en lösning enligt det beviljade patentkravet 1.

DOMSKÅL

I D1, som får anses representera den teknik som kommer uppfinningen närmast, beskrivs en till ett stuprör anslutbar anordning för avskiljning av t.ex. löv och barr från ett vattenflöde i stupröret. Anordningen innefattar en kanaldel med ett sidoriktat utkast, vilket är begränsat av dels en undre vägg som från kanaldelens centrum lutar uppåt och dels motstående sidoväggar, och ett lutande galler som täcker åtminstone huvuddelen av kanaldelens tvärsnitt.

Anordningen enligt D1 ska bl.a. syfta till att eliminera den läckage- och försmutsningsrisk som finns hos den äldre teknik som nämns i dokumentet. I D1:s beskrivning anges på sid. 2, rad 8-16, att syftet uppnås genom att gallrets undre/yttre ändområde har avstånd till närbelägna partier av den undre väggen och att dess yttre ändkant bildar en droppkant, som befinner sig innanför den undre väggens yttre kant. Genom förekomsten av en spalt mellan gallrets yttre periferikant och närbelägna ytor i utkastet, säkerställs att något läckage över den undre väggens ändkant inte kan ske.

Den speciella delen av beskrivningen i D1 anger på sid. 3 andra stycket att gallret består av ett antal lameller som är förbundna med varandra

via tvärgående ribbor, varvid bl.a. den tvärgående ribban vid gallrets undre ände ingår i en ram som omger gallret.

Uppfinningen enligt ingressen till patentets krav 1 överensstämmer med vad som går att utläsa ur D1. Dock skiljer sig uppfinningen enligt patentkravet från tekniken enligt D1 genom att det i inledningen av patentkravets kännetecknande del anges att respektive ribba på gallrets undre och yttre ändområde utgörs av en fri ände. Eftersom lamellerna hos gallret enligt D1 saknar fria ändar skiljer sig uppfinningen från D1 även genom övriga särdrag i den kännetecknande delen då dessa särdrag förutsätter en fri ände hos varje ribba.

Av patentskriften framgår att ett av syftena med uppfinningen är att smuts och skräp inte ska fastna i anordningen. Enligt Patentbesvärslättens mening får det anses sannolikt att gallrets utformning med fria ribbändar i dess nedre del i större utsträckning än om de inte skulle vara fria bidrar till att uppnå syftet att smuts och skräp inte ska fastna i anordningen, i vart fall i gallrets nedre del. Fackmannen som utgår från tekniken enligt D1 får därför anses stå inför bl.a. problemet att åstadkomma en anordning med minskad risk för ansamling av smuts och skräp.

Anordningen enligt D1 har till syfte att helt eliminera den läckage- och försmutsningsrisk som finns hos äldre teknik och det anges i D1 att detta uppnås bl.a. om gallrets undre/yttre ändkant bildar en droppkant. Droppkanten hos gallret är således enligt D1 en förutsättning för att uppnå syftet med anordningen och det framgår inte någonstans i skriften att droppkanten skulle kunna undvaras.

Fackmannen som med utgångspunkt i D1 avser att lösa problemet med minskad risk för ansamling av smuts och skräp får därmed inte någon ledning av D1 om att gallrets droppkant skulle kunna tas bort eftersom droppkanten anges vara en av förutsättningarna för att uppnå det i D1 angivna syftet. Fackmannen skulle därför inte med ledning av endast D1 komma fram till uppfinningen.

Både D2 och D3 visar avskiljningsanordningar som innefattar ett galler med fria ändar. Fackmannen som har kännedom om D2 och D3 skulle

dock inte ta bort droppkanten från anordningen enligt D1 av det skäl som redan nämnts. Utöver detta framgår det inte av D2 eller D3 att gallrets fria ändar enligt något av dessa dokument kan eller ska vara utformade på det sätt som anges i patentets krav 1. Fackmannen får således inte sådan ledning av D2 eller D3 att han eller hon med utgångspunkt i D1 skulle komma fram till uppfinningen.

Uppfinningen enligt patentets krav 1 bedöms därmed skilja sig väsentligen från den anförda kända tekniken.

På grund av ovanstående skäl ska överklagandet avslås.

ANVISNING FÖR ÖVERKLAGANDE, se bilaga 2 (Formulär A)

I avgörandet har deltagit patenträttsråden Jeanette Bäckvall, ordförande, Anders Brinkman, referent, och Marianne Bratsberg. Enhälligt.